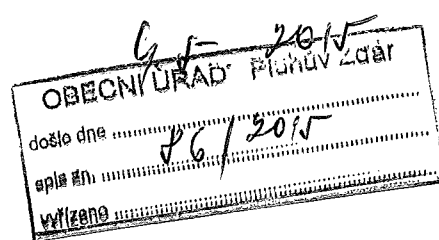

MINISTR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Č.j.: 1089/M/15
26164/ENV/15
Spis. zn.: R/3208
Vypraveno dne: 30.4.2015

ROZHODNUTÍ

Na základě rozkladu obcí Světce (dále jen „odvolatel 1“), Pluhův Žďár (dále jen „odvolatel 2“), Lodhěřov (dále jen „odvolatel 3“), města Deštná (dále jen „odvolatel 4“) a spolků Hnutí Duha, se sídlem Dlouhá 134, 382 41 Kaplice (dále jen „odvolatel 5“), Za Radouň krásnější, se sídlem Okrouhlá Raduň 36, 378 42 Nová Včelnice (dále jen „odvolatel 6“), a Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, se sídlem Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice (dále jen „odvolatel 7“), proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy II (dále jen „ministerstvo“), ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo vyhověno žádosti České republiky - Správy úložišť radioaktivních odpadů, se sídlem Dlážděná 6, 110 00 Praha 1, zastoupené organizací DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, se sídlem 592 51 Dolní Rožínka, IČO: 000 02 739 (dále jen „žadatel“), o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Čihadlo, jsem s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise ustavené podle ustanovení § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl v řízení, jehož účastníkem podle ustanovení § 27 odst. 1 správního řádu je žadatel,

t a k t o :

Podle ustanovení § 152 odst. 5 písm. b) správního řádu ve spojení s ustanovením § 90 odst. 5 téhož zákona rozklady odvolatele 1 až 7 **z a m í t á m** a napadené rozhodnutí ministerstva ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13, **p o t v r z u j i**.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 25. 9. 2013 obdrželo ministerstvo žádost žadatele ze dne 23. 9. 2013 o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry na lokalitě Čihadlo pro zjištění vhodných geologických, geomechanických, strukturních, geochemických a hydrogeologických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů (dále jen „žádost“), podle zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o geologických pracích“ nebo „geologický zákon“).

K zahájenému správnímu řízení se vyjádřil např. Městský úřad Jindřichův Hradec, odbor životního prostředí, ve svém stanovisku ze dne 12. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 14. 11. 2013, Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského ve svém stanovisku ze dne 6. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 12. 11. 2013, Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví, ve svém stanovisku ze dne 12. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 15. 11. 2013, odvolatel 4 ve svém stanovisku ze dne 13. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 14. 11. 2013, odvolatel 3 ve svém stanovisku ze dne 7. 11. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 14. 11. 2013, odvolatel 7 ve svém stanovisku ze dne 2. 12. 2013, které bylo ministerstvu doručeno elektronicky dne 29. 11. 2013, odvolatel 6 ve svém stanovisku ze dne 2. 12. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 4. 12. 2013, Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) ve svém stanovisku ze dne 5. 12. 2013, které bylo ministerstvu doručeno dne 6. 12. 2013. K námítkám v těchto stanoviscích uvedených se obsáhle vyjádřil žadatel ve svém podání ze dne 16. 3. 2014.

Usnesením ze dne 2. 5. 2014, č. j. 31731/ENV/14, 660/510/14, nařídilo ministerstvo ústní jednání na den 15. 5. 2014. Tento termín byl následně změněn usnesením ministerstva ze dne 7. 5. 2014, č. j. 32851/ENV/14, 690/510/14, tak, že nově byl termín ústního jednání stanoven na den 20. 5. 2014. Na takto nařízeném jednání bylo diskutováno nejenom průzkumné území v lokalitě Čihadlo, ale také průzkumné území v lokalitě Magdaléna, přičemž účastníci zde měli možnost prezentovat své názory.

Přípisem ze dne 27. 6. 2014, č. j. 46212/ENV/14, 995/510/14, oznámilo ministerstvo účastníkům řízení, že došlo ke shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí, a dalo jim možnost se k nim vyjádřit.

K podkladům se vyjádřil odvolatel 7 ve svém podání ze dne 21. 8. 2014, ve kterém uvedl, že jeho předchozí vyjádření zůstávají v platnosti v plném rozsahu. Dále doplnil, že postup ministerstva, které žadatele nepožádalo o doplnění podkladů, považuje za postup v rozporu se správním řádem, který ve výsledku neumožňuje posoudit míru převažujícího veřejného zájmu a rozhodnout o žádosti. Dále odvolatel 7 uvedl, že argumentace žadatele, proč není možno zpracovat a předložit projekt geologických prací, není relevantní. Odvolatel 7 rovněž upozornil, že postup žadatele je v rozporu se strategickým dokumentem – Politikou územního rozvoje České republiky, který počítá s výběrem lokalit za účasti obcí, tedy s respektem k jejich názoru. Odvolatel 7 nesouhlasí s názorem žadatele, že veřejný zájem na vyhledávání úložiště převažuje nad veřejným zájmem obyvatel obcí, na jejichž území má být průzkumné území stanoveno. Odvolatel 7 připomněl rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, v němž soud konstatuje, že již ve stadiu rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území je správní orgán povinen posoudit nejen míru zájmu na dalším průzkumu, ale míru zájmu na následném využití výhradního ložiska. Z toho podle názoru odvolatele 7 jednoznačně vyplývá, že je třeba již v této fázi důsledně zvažovat zásah do dotčených veřejných zájmů, ke kterému dojde ne toliko průzkumem, ale samotným uložením jaderného paliva. Odvolatel 7 požaduje doplnit data z nálevové databáze zvláště chráněných druhů Agentury pro ochranu přírody a krajiny ČR (AOPK). Existující judikatura dovozuje, že zájmy ochrany zvláště chráněných druhů musí být hájeny již v úvodních fázích schvalovacího procesu, tj. je třeba dbát na to, aby pravomocná rozhodnutí o výjimce škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů byla k dispozici ještě před vydáním územního rozhodnutí. Závěrem pak odvolatel 7 uvádí, že požaduje, aby správní orgán žádost

o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Čihadlo zamítl.

Na základě výše uvedeného vydalo ministerstvo napadené rozhodnutí, kterým žádosti odvolatele o stanovení průzkumného území podle ustanovení § 4a odst. 1 a ustanovení § 22a odst. 1 zákona o geologických pracích vyhovělo a stanovilo průzkumné území Čihadlo pro zvláštní zásahy do zemské kůry s dobou platnosti do 31. 12. 2016.

Ministerstvo konstatovalo, že z ustanovení § 4 odst. 2 geologického zákona vyplývá, jaké náležitosti musí žádost o stanovení průzkumného území obsahovat. Z ustanovení § 4a odst. 5 geologického zákona pak vyplývá, v jakých zákonem stanovených případech ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území zamítne. Podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona rovněž platí, že ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou (dále jen „SSP“), státní politikou životního prostředí (dále jen „SPŽP“), zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

SSP ani SPŽP otázku stanovení průzkumného území za účelem případného následného vybudování úložiště jaderných odpadů neupravují. Ministerstvo došlo k závěru, že stanovení předmětného průzkumného území není v rozporu se zájmy obrany státu ani se zahraničními závazky státu. Ministerstvo rovněž zkoumalo, zda existuje další veřejný zájem, který by převýšil zájem na stanovení průzkumného území podle předmětné žádosti žadatele. Ministerstvo se ve správním uvážení přiklonilo k závěru, že další veřejný zájem, který by převyšoval zájem na stanovení průzkumného území podle žádosti žadatele, neexistuje. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí ministerstva, bylo žádosti žadatele vyhověno z důvodu, že ministerstvo ve správním uvážení na základě shromážděných podkladů dospělo k závěru, že žádosti lze vyhovět (resp. není důvod žádost zamítnout), s přihlédnutím k následujícím dokumentům (důvodům):

1. Na základě zákona č. 18/1997 Sb., ze dne 24. 1. 1997, o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření („atomový zákon“) a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „atomový zákon“), převzal stát odpovědnost za ukládání radioaktivních odpadů a ke dni 1. 6. 1997 jako organizační složku státu zřídil žadatele, aby zajišťoval všechny činnosti spojené s bezpečným ukládáním všech existujících i budoucích radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva v souladu s požadavky jaderné bezpečnosti a ochrany obyvatelstva a životního prostředí před potenciálními negativními vlivy těchto odpadů.
2. Dne 5. 9. 1997 byla ve Vídni přijata Společná úmluva o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, která následně dne 18. 6. 2001 vstoupila v platnost. Cílem této úmluvy je zajistit, aby v průběhu všech fází nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady existovaly účinné zábrany proti potenciálním rizikům.
3. Dalším platným dokumentem je Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, schválená usnesením vlády České republiky ze dne 15. 5. 2002 č. 487, která konstatuje, že nejreálnější variantou zneškodnění vyhořelého paliva a vysoce aktivních odpadů je jejich uložení v hlubinném úložišti, a jako cíl

stanoví do roku 2015 zařadit do územních plánů dvě lokality pro hlubinné úložiště.

4. Dalším dokumentem je Politika územního rozvoje 2008, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 20. 7. 2009, č. 929. Z tohoto dokumentu plyne mimo jiné povinnost stanovená členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015.
5. Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. 7. 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (dále jen „směrnice Euratom“), v čl. 4 stanoví, že každý členský stát má konečnou odpovědnost za nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, jež v tomto státě vznikly. Pokud nedojde k dohodě s jiným členským státem nebo třetí zemí, uloží se radioaktivní odpad v tom členském státě, v němž vznikl.
6. Dne 20. 12. 2012 přijala vláda České republiky usnesení č. 955, kterým schválila plán činnosti a rozpočet žadatele na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán a uložila ministru průmyslu a obchodu prostřednictvím žadatele vybrat dvě kandidátní lokality hlubinného úložiště a spolu se stanoviskem dotčených obcí jej předložit do 31. 12. 2018 vládě ČR ke schválení. Dne 18. 12. 2013 přijala vláda České republiky usnesení č. 985, kterým schválila plán činnosti a rozpočet žadatele na rok 2014. V tomto plánu je pro rok 2015 jako cíl stanoveno provést po stanovení průzkumného území podrobné zjištění geologických podmínek v přípovrchové části lokality neinvazivními metodami. Zjištěné výsledky porovnat s ostatními lokalitami a navrhnout konkrétní lokality pro následující etapu.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že ministerstvo se ve správním uvážení zabývalo intenzitou dalších zájmů, které poměřovalo s intenzitou zájmu na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona. Ministerstvo konstatovalo, že na každé lokalitě lze nalézt určité zájmy, které lze považovat za veřejné. V lokalitě Čihadlo takový veřejný zájem představuje řada vodních zdrojů, přičemž na některých z nich bylo stanoveno ochranné pásmo ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“). Vlastní hlubinná část úložiště by však měla být lokalizována do relativně homogenního bloku granit s nízkou propustností hornin, a proto případné ovlivnění vod bude relativně nízké.

Dalším veřejným zájmem pak může být zájem obcí na všestranném rozvoji jejich území a péči o potřeby svých občanů podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Ministerstvo konstatovalo, že přestože obce nepochybně mají právo na vlastní rozvoj, existují i takové záměry (a vybudování hlubinného úložiště mezi ně rozhodně patří), kdy lze takové právo obce omezit.

Ministerstvo ve správním uvážení dospělo k závěru, že v lokalitě Čihadlo nebyl nalezen takový veřejný zájem, který by za současného stavu poznání převyšoval zájem na stanovení předmětného průzkumného území za účelem průzkumu k posouzení další perspektivnosti vymezeného bloku tábořského masívu jako hostitelského prostředí pro případnou výstavbu hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva, a proto rozhodlo tak, že žádosti žadatele vyhovělo a předmětné průzkumné území stanovilo.

Proti napadenému rozhodnutí podal odvolatel 5 rozklad, který byl ministerstvu doručen dne 4. 11. 2014. Odvolatel 5 uvedl, že napadené rozhodnutí nepovažuje za správné, a trvá na tom, že Česká republika energii z jádra nepotřebuje. Odvolatel 5 rovněž upozornil na výskyt vodních zdrojů, které jsou jediným zdrojem pitné vody v oblasti. Hlubinné úložiště jaderného odpadu by tyto zdroje nepochybně znehodnotilo. Rovněž usnesení krajského zastupitelstva Jihočeského kraje vyznívá ve smyslu požadavku na zastavení veškerých aktivit ohledně budování hlubinného úložiště na území Jihočeského kraje. Pokud nemohou mít postižené obce a zastupitelstvo příslušného kraje právo veta, jde o hrubé pošlapání demokratických principů.

Proti napadenému rozhodnutí podali dále rozklad ze dne 3. 11. 2014 také odvolatelé 1, 2, 3 a 4, kteří shodně uvedli, že mají za to, že správní orgán neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností. Zároveň shodně požádali o poskytnutí přiměřené lhůty k případnému doplnění rozkladu.

Dne 5. 11. 2014 byl ministerstvu doručen rozklad odvolatele 6 ze dne 4. 11. 2014. Odvolatel 6 připomíná rozsudek NSS č. j. 2 As 11/2003 – 164 a upozorňuje, že zde stojí proti sobě protichůdné veřejné zájmy – zájem státu na vybudování úložiště jaderných odpadů a zájem vyjádřený v referendech příslušných obcí, které vyjádřily nesouhlasná stanoviska ke stanovení průzkumného území (také např. zájem na ochraně zdrojů pitné vody). Argumentuje pak zejména tím, že poměrování těchto protichůdných veřejných zájmů není dostatečně odůvodněno. Uvádí, že veřejný zájem vyjádřený na úrovni obcí a jejich obyvateli v referendech je nutno vnímat jako výraz fungování občanské společnosti, a jako takový je nutno jej považovat za veřejný zájem, který svoji prioritou převyšuje samotný zájem na bezpečném ukládání vyhořelého paliva.

Ministerstvu byl rovněž doručen rozklad odvolatele 7 ze dne 7. 11. 2014. Odvolatel 7 v bodě a) rozkladu uvedl, že žadatel postupoval nezákonně, když žádost podal dne 24. 9. 2013, tedy v době platnosti Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý a dlouhodobý plán, který předpokládal uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi. Teprve po získání tohoto souhlasu měl žadatel podat žádost o stanovení průzkumného území, žadatel však souhlas obcí nikdy nezískal. Z tohoto důvodu má odvolatel 7 za to, že napadené rozhodnutí nemůže obstát, neboť se nezabývá tím, zda byl žadatel vůbec oprávněn žádost podat.

V bodě b) rozkladu odvolatel 7 poukazuje na porušení ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu při hodnocení veřejných zájmů. Odvolatel 7 namítá, že při hodnocení důkazů jím navržených pro posouzení otázky veřejného zájmu vybočilo ministerstvo z mezí správního uvážení, když tyto důkazy v rozhodnutí patřičně nezohlednilo anebo je dezinterpretovalo. Dále odvolatel 7 rozebírá

1. veřejný zájem na hospodárnosti a efektivitě nakládání s veřejnými prostředky – zde argumentuje tím, že upozornil na oznámenou veřejnou zakázku žadatele (oznámení předběžných informací), která se týká vyhledávání dalších lokalit pro umístění hlubinného úložiště v širším okolí jaderných elektráren, které má proběhnout do konce roku 2015. Je tedy zcela neefektivní stanovovat průzkumné území nyní, když až na konci roku 2015 bude zřejmé, v jakých lokalitách o něj bude třeba žádat. Takový postup odporuje zásadám hospodárnosti a efektivitě při nakládání s veřejnými prostředky.

2. Dále odvolatel 7 rozebírá (v bodě 2. rozkladu) veřejný zájem vyjádřený v referendech v obcích Lodhéřov a Deštná a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje. Odvolatel 7 je přesvědčen, že ministerstvo v napadeném rozhodnutí náležitě nezdůvodnilo, proč veřejný zájem na stanovení průzkumného území převažuje nad veřejným zájmem vyjádřeným ve výše uvedených referendech, když pouze uvedlo, že takové rozhodnutí je pouze na úvaze ministerstva. Takový postup je v rozporu s institutem správního uvážení a jedná se o libovůli.

3. V bodě 3. je uveden veřejný zájem na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Odvolatel 7 uvádí, že tento veřejný zájem byl deklarován v Plánu činnosti SÚRAO a také v Politice územního rozvoje 2008. Z Plánu činnosti SÚRAO je podle názoru odvolatele 7 zřejmé, že veřejným zájmem státu bylo, aby do konce roku 2013 nebylo zahajováno řízení o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí. Politika územního rozvoje pak ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015, a to za účasti dotčených obcí. Účast dotčených obcí je přitom nutno vykládat tak, že se vyžaduje souhlas těchto obcí, jelikož jejich účast je zajištěna již zákonem a bylo by proto obsoletní takový požadavek v Politice územního rozvoje uvádět. V této souvislosti odvolatel 7 připomíná rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, ze kterého vyplývá, že ministerstvo neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také zájem na následném využití území. Již ve fázi stanovování průzkumného území je tak nutné zvažovat, zda je možné lokality později vybrat tak, jak uvádí Politika územního rozvoje 2008. S ohledem na výsledek referend v obcích Lodhéřov a Deštná nelze očekávat, že by tyto obce vyslovily souhlas s výběrem lokality Čihadlo jako jedné ze dvou nejvhodnějších lokalit. S ohledem na tuto skutečnost nelze dospět k závěru, že je zde veřejný zájem na tom, aby se v lokalitě Čihadlo prováděl geologický průzkum, jelikož jeho účel nemůže být pro absenci souhlasu obcí naplněn. Ministerstvo dle názoru odvolatele 7 tento veřejný zájem při svém rozhodování dostatečně nezohlednilo, a proto je nutné napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit ministerstvu k novému posouzení. V bodě 4. odvolatel 7 rozebírá veřejný zájem podle zákona o vodách. Uvádí, že na některých vodních zdrojích je stanoveno ochranné pásmo. Přestože ministerstvo uznalo, že jde nepochybně o veřejný zájem, odmítlo se zabývat jeho posouzením s odůvodněním, že toto bude možné až poté, co budou prozkoumány všechny vytipované lokality. Odvolatel 7 trvá na tom, že zájem na ochraně vodních zdrojů je třeba posoudit již nyní, a opět připomíná rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, ve kterém je uvedeno, že v řízení o stanovení průzkumného území se neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také veřejný zájem na následném využití území. V bodě 5. pak odvolatel 7 uvádí veřejný zájem na dodržování zásad činnosti správních orgánů. Porušení této zásady spatřuje odvolatel 7 zejména v nerespektování Plánu činnosti SÚRAO 2013, jak bylo v rozkladu již výše uvedeno.

Odvolatel 7 dále namítá, že hodnocení veřejného zájmu na stanovení území pro geologický průzkum pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva nelze opřít o podklady shromážděné v průběhu řízení. Rozhodnutí je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelné, a to z následujících důvodů:

1) Žadatel je povinen řídit se schváleným plánem činnosti. Jak odvolatel 7 uvedl výše, žadatel toto porušil, když požádal o stanovení průzkumných území v rozporu se schváleným plánem činnosti na rok 2013.

2) Přestože se napadené rozhodnutí odvolává na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady, tato úmluva nestanoví, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna. Souvislost této úmluvy s napadeným rozhodnutím je tedy jen

velmi obecná. Rozhodně tuto úmluvu nelze použít jako stěžejní podklad pro stanovení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území.

3) Pokud jde o Koncepci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 15. května 2002, pak odvolatel 7 uvádí, že se jedná o zastaralý dokument, který by měl být aktualizován, pokud má sloužit k tak závažnému účelu. Odkaz na materiál, podle něhož by v roce 2015 měly být do územních plánů zaneseny dvě finální lokality za situace, kdy mají být teprve prováděny průzkumy ve všech sedmi lokalitách, spíše vyvolává značné pochybnosti o racionálním a efektivním vedení procesu výběru lokalit, než aby byl použit jako podklad pro identifikaci veřejného zájmu na stanovení průzkumných území.

4) Další podkladem pro hodnocení veřejného zájmu je Politika územního rozvoje, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 20. července 2008. Tento dokument ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště, a to za účasti obcí. Účastí obcí se v tomto případě rozumí podle názoru odvolatele 7 něco jiného než prostá účast ve správním řízení o stanovení průzkumných území. Účast obcí je nutno interpretovat jako možnost obcí ovlivnit výběr lokality nad rámec zákonného minima. Tento požadavek byl proveden v Plánu práce SÚRAO na rok 2013, který výslovně podmiňoval zahájení řízení o stanovení průzkumných území souhlasem dotčených obcí. Odkaz na Politiku územního rozvoje lze tedy, podle názoru odvolatele 7, použít spíše jako další důkaz nezákonnosti postupu žadatele.

5) Pokud jde o směrnici Euratom, tak podle této směrnice mají členské státy jaderný odpad uložit na svém území nebo smluvně zajistit jeho uložení na území jiného státu. Podle článku 4 nejsou členské státy povinny vybudovat hlubinné úložiště pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva a jaderných odpadů, jelikož mohou za tímto účelem využívat úložiště v jiných státech, se kterými uzavřou dohodu o využívání takových úložišť. Úložiště není tedy nutné na území České republiky vůbec zřizovat.

6) Pokud žadatel odkazuje na Plán práce SÚRAO na rok 2013, pak se jedná o jednoznačnou dezinterpretaci jeho obsahu, neboť z tohoto plánu vyplývá přímý závazek žadatele zahájit řízení o stanovení průzkumných území až po získání souhlasu všech dotčených obcí.

7) Plán činnosti SÚRAO na rok 2014 již neobsahuje požadavek předchozího souhlasu obcí se zahájením průzkumů, což jen zvyšuje zmatečnost celého procesu, zejména s ohledem na shora uvedené požadavky směrnice Euratom a Politiky územního rozvoje 2008, které byly zohledněny v Plánu činnosti SÚRAO na rok 2013 a již vůbec se nepromítly do plánu práce na následující rok.

Dále odvolatel 7 uvedl (v bodě c) rozkladu), že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť spis neobsahuje všechny dokumenty, které se týkaly řízení a na které žádost odkazovala, dokonce neobsahuje ani podklady rozhodnutí. Nelze přitom brát v úvahu ani tvrzení žadatele, respektive ministerstva v napadeném rozhodnutí, že většina těchto materiálů je k dispozici na internetových stránkách žadatele, když žadatel navíc ani neupřesnil, kde na jeho stránkách lze uvedené materiály získat. S tím souvisí také porušení práva účastníků řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

Závěrem odvolatel 7 uvádí, že nesouhlasí s uzavřeným výčtem podkladů napadeného rozhodnutí. Správní orgán je povinen také zjistit okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. Bylo tak třeba zhodnotit také další dokumenty, například výsledky místních referend, jejichž obsah za veřejný zájem ministerstvo samo v napadeném rozhodnutí označilo, nebo usnesení zastupitelstva Jihočeského kraje k umístění úložiště na jeho území. Dle názoru odvolatele 7 tomu tak v případě napadeného rozhodnutí zřejmě nebylo, čímž bylo taktéž porušeno právo účastníků na vyjádření se k podkladům napadeného rozhodnutí a celé řízení bylo zatíženo

vadou, která musí mít za následek zrušení napadeného rozhodnutí správním orgánem rozhodujícím o rozkladu. Z výše uvedených důvodů pak odvolatel 7 navrhuje, aby ministr životního prostředí napadené rozhodnutí zrušil.

Dne 5. 12. 2014 bylo ministerstvu doručeno doplnění odvolání odvolatele 1 a dne 8. 12. 2014 doplnění odvolání odvolatele 3. Obsahově jsou tato doplnění odvolání zcela totožná s odvoláním odvolatele 7, proto pokládám za nadbytečné námitky v nich uvedené znovu rekapitulovat a zvláště se jimi zabývat.

Dne 8. 12. 2014 bylo ministerstvu doručeno podání odvolatele 2 označené jako „Věc: Doplnění k usnesení č. j. 1772/510/14, 77225/ENV/14“. Odvolatel 2 v něm sděluje, že (jeho) nově zvolená samospráva trvá na svém stanovisku uvedeném v odvolání ze dne 5. 11. 2014 a nemá dalších věcných doplnění k napadenému rozhodnutí.

Dne 16. 12. 2014 bylo ministerstvu doručeno doplnění odvolání (datované 5. 12. 2014) odvolatele 4. Odvolatel doplňuje své odvolání ze dne 3. 11. 2014 o následující důvody:

1) Nezákonný postup žadatele – zde je zmiňováno, že žádost byla podána v době platnosti Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán, který předpokládá uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi. Tyto dohody však nebyly uzavřeny, a proto žadatel vůbec nebyl oprávněn žádost o stanovení průzkumného území Čihadlo podat.

2) Porušení ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu při hodnocení veřejných zájmů – při hodnocení důkazů pro posouzení otázky veřejného zájmu vybočilo ministerstvo z mezí správního uvážení, když tyto důkazy patřičně nezohlednilo anebo je dezinterpretovalo. Jedná se při tom o veřejný zájem vyjádřený v referendech obcí Lohéřov a Deštná a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje. Došlo zde k postupu v rozporu s institutem správního uvážení a ministerstvo se dopustilo libovůle. Vzhledem k výše uvedenému odvolatel 4 navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí.

Opět lze konstatovat, že námitky obsažené v tomto doplnění odvolání odvolatele 4 jsou obsaženy již v rozkladu odvolatele 7, a proto se jimi nebudu v tomto rozhodnutí samostatně zabývat.

Rozklady odvolatelů 1 až 7 včetně příslušného spisového materiálu jsem předložil své rozkladové komisi ustavené v souladu s ustanovením § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k jejímu návrhu jsem dospěl k závěru, že tyto rozklady přísluší zamítnout a napadené rozhodnutí ministerstva potvrdit, neboť je věcně správné a bylo vydáno v souladu s právními předpisy.

K námitkám odvolatele 7 uvedeným v jeho rozkladu proti napadenému rozhodnutí uvádím:

a) Nezákonný postup žadatele.

Žadatel postupoval nezákonně, když žádost podal dne 24. 9. 2013, tedy v době platnosti „Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý a dlouhodobý plán“, který předpokládal uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi. Teprve po získání tohoto souhlasu měl žadatel podat žádost o stanovení průzkumného území, žadatel však souhlas obcí nikdy nezískal.

K tomu uvádím, že z ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona vyplývá, že žadatel vykonává svou činnost nejen na základě ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti, ale také na základě svého statutu. Statut žadatele byl schválen usnesením vlády ČR č. 801 ze dne 10. 11. 2010, kde se v čl. 3 odst. 2 uvádí, že

hlavní úkoly žadatele vyplývají z předmětu jeho činnosti, který je vymezen v ustanovení § 26 odst. 3 atomového zákona. Z ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) atomového zákona vyplývá, že předmětem činnosti žadatele je mimo jiné příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí.

Lze tak uzavřít, že podání předmětné žádosti ze strany žadatele na stanovení průzkumného území lze podřadit pod činnost spočívající v přípravě výstavby úložiště radioaktivních odpadů, kterou zákon ukládá žadateli. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

b) Porušení ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona a ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu při hodnocení veřejných zájmů.

Odvolatel 7 namítá, že při hodnocení důkazů jím navržených pro posouzení otázky veřejného zájmu vybočilo ministerstvo z mezí správního uvážení, když tyto důkazy v rozhodnutí patřičně nezohlednilo anebo je dezinterpretovalo. Jedná se zejména o tyto skutečnosti:

1. veřejný zájem na hospodárnosti a efektivitě nakládání s veřejnými prostředky. Zde odvolatel 7 argumentuje tím, že upozornil na oznámenou veřejnou zakázku žadatele (oznámení předběžných informací), která se týká vyhledávání dalších lokalit pro umístění hlubinného úložiště v širším okolí jaderných elektráren, které má proběhnout do konce roku 2015. Je tedy zcela neefektivní stanovovat průzkumné území nyní, když až na konci roku 2015 bude zřejmé, v jakých lokalitách o něj bude třeba žádat. Takový postup odporuje zásadám hospodárnosti a efektivitě při nakládání s veřejnými prostředky.

K tomu uvádím, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že se ministerstvo otázkou existence dalších veřejných zájmů a jejich poměřováním se zájmem na stanovení průzkumného území a vybudování hlubinného úložiště podrobně zabývalo. Se závěry učiněnými ministerstvem podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona se ztotožňuji.

Co se týká otázky efektivitě nakládání s veřejnými finančními prostředky při činnosti žadatele a jejího zohlednění při poměřování veřejných zájmů podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona, dospěl jsem v souladu s argumentací napadeného rozhodnutí k závěru, že toto hledisko nelze podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona použít. Je tomu tak proto, že je věcí žadatele, v jaké lokalitě, popř. v kolika lokalitách, požaduje stanovit průzkumné území za účelem zjištění vhodných podmínek pro vybudování hlubinného úložiště. Žadatel je při své činnosti omezen toliko svým rozpočtem v souladu s ustanovením § 26 odst. 4 atomového zákona.

Obecně lze konstatovat, že za nevhodné by bylo nutné považovat takový postup žadatele, kdy by bez řádného geologického průzkumu byly vynakládány finanční prostředky na vybudování hlubinného úložiště v určité lokalitě, přičemž by se následně ukázalo, že je z geologického hlediska zcela nevhodná. Efektivita vynaložení veřejných prostředků na tento geologický průzkum je tedy nepopíratelná – jejím smyslem je omezit vynakládání finančních prostředků na další etapy průzkumu pouze na lokality, které budou vyhodnoceny v etapě vyhledávání (na základě stanovení průzkumného území podle předmětné žádosti) jako nejvhodnější. Námitky odvolatele 7 proto nejsou důvodné.

2. veřejný zájem vyjádřený v referendech v obcích Lodhéřov a Deštná a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje. Odvolatel 7 je přesvědčen, že ministerstvo v napadeném rozhodnutí náležitě nezduvodnilo, proč veřejný zájem na

stanovení průzkumného území převažuje nad veřejným zájem vyjádřeným ve výše uvedených referendech, když pouze uvedlo, že takové rozhodnutí je pouze na úvaze ministerstva.

K tomu uvádím v souladu s argumentací napadeného rozhodnutí, že v úvaze podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona lze poměřovat pouze zájmy, které z povahy věci přicházejí vůbec v úvahu.

Napadeným rozhodnutím bylo vyhověno žádosti žadatele o stanovení průzkumného území, a to pouze pro geologické práce pro etapu vyhledávání (tj. na stanoveném průzkumném území nebudou prováděny technické práce spojené se zásahem do pozemků). Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, byly rovněž uváženy zájmy, které by mohly převyšovat případné vybudování hlubinného úložiště v dané lokalitě, pokud by se provedeným geologickým průzkumem ukázalo, že tato lokalita vyhovuje požadavkům na vybudování hlubinného úložiště. Pokud by se na základě nesouhlasu uvedených obcí (zdůrazněných referendem) a nesouhlasu zastupitelstva Jihočeského kraje se stanovením průzkumného území podle předmětné žádosti nevyhovělo této žádosti, lokalita by nemohla být již nijak dále prozkoumána z hlediska její přijatelnosti pro vybudování hlubinného úložiště. Proto nebylo možné přihlídnout k nesouhlasu obcí a zastupitelstva Jihočeského kraje jako k veřejnému zájmu, který by převyšoval zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

3. veřejný zájem na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí. Odvolatel 7 uvádí, že tento veřejný zájem byl deklarován v Plánu činnosti SÚRAO a také v Politice územního rozvoje 2008. Z Plánu činnosti SÚRAO je podle názoru odvolatele 7 zřejmé, že veřejným zájmem státu bylo, aby do konce roku 2013 nebylo zahájováno řízení o stanovení průzkumného území bez souhlasu obcí. Politika územního rozvoje pak ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště do roku 2015, a to za účasti dotčených obcí. Účast dotčených obcí je přitom třeba vykládat tak, že se vyžaduje souhlas těchto obcí. S ohledem na výsledek referend nelze očekávat, že by obce vyslovili souhlas s výběrem lokality Čihadlo, jako jedné ze dvou nejvhodnějších lokalit.

Co se týká významu uvedeného Plánu činnosti SÚRAO a Politiky územního rozvoje, dospěl jsem k závěru, že z těchto dokumentů nelze dovodit skutečnosti, které namítá odvolatel 7. Usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013 navíc došlo k tomu, že byl změněn postup pro vyhledání vhodné lokality pro hlubinné úložiště, který byl původně stanoven usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012. Usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013 byl tedy nesoulad ve vymezených úkolech žadatele podle předchozího usnesení vlády odstraněn.

Lze tak uzavřít, že předmětná žádost o stanovení průzkumného území byla podána žadatelem v souladu s jeho oprávněním, které vyplývá z jeho statutu v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona, a že postup žadatele v dané věci byl také formálně schválen usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013, tj. v době pravomocně neukončeného řízení o předmětné žádosti.

Politika územního rozvoje schválená v roce 2008 předpokládá řešení problému nakládání s vysoce radioaktivními odpady formou hlubinného úložiště. Předpokládá, že z lokalit s vhodnými vlastnostmi horninového masivu a s vhodnou infrastrukturou pro vybudování hlubinného úložiště bude proveden výběr dvou nejvhodnějších pro realizaci hlubinného úložiště, a to již v roce 2015. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

4. veřejný zájem podle zákona o vodách, když na některých vodních zdrojích je stanoveno ochranné pásmo. Přestože ministerstvo uznalo, že jde nepochybně o veřejný zájem, odmítlo se zabývat jeho posouzením s odůvodněním, že toto bude možné až poté, co budou prozkoumány všechny vytipované lokality. Odvolatel 7 trvá na tom, že zájem na ochraně vodních zdrojů je třeba posoudit již nyní a připomíná rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, ve kterém je uvedeno, že v řízení o stanovení průzkumného území se neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také veřejný zájem na následném využití území.

K tomu uvádím, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že vyhověním předmětné žádosti žadatele bylo stanoveno průzkumné území za účelem případného vybudování hlubinného úložiště. Jelikož byly povoleny geologické práce pro etapu vyhledávání, kdy nebudou prováděny geologické práce spojené se zásahem do pozemku, jsou námitky o možném střetu těchto geologických prací se zájmem na ochraně vod zcela bezpředmětné.

Co se týká možného vlivu případně vybudovaného hlubinného úložiště v dané lokalitě, kde bylo stanoveno průzkumné území, odkazují na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se ministerstvo zabývalo obecně touto otázkou. Podle ministerstva vyplývá z předmětné žádosti, že všechny lokality, pro které žadatel podal obdobnou žádost jako v daném případě, byly vytipovány tak, aby vyhovovaly požadavkům pro výstavbu hlubinného úložiště z hlediska současných znalostí o geologické stavbě České republiky, aby nebyly situovány do blízkosti velkých sídel, aby se nenacházely na území národního parku či chráněné krajinné oblasti. Ohledně uvedených ochranných pásem na některých vodních zdrojích nelze nyní učinit závěr, že by veřejný zájem na ochraně těchto vodních zdrojů převyšoval zájem na stanovení průzkumného území a na případném vybudování hlubinného úložiště podle předmětné žádosti, a byl by proto dán důvod pro zamítnutí této žádosti podle ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona.

Podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) ve spojení s ustanovením § 22a odst. 1 geologického zákona je ministerstvo povinno předmětnou žádost zamítnout, pokud dojde k závěru, že další veřejné zájmy převyšují zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska.

Na tomto místě však přísluší zdůraznit, že jelikož se podle ustanovení § 22a odst. 1 geologického zákona postupuje při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry „obdobně“ jako podle ustanovení § 4a a 4b geologického zákona, je tím dána povinnost ministerstva poměřovat další veřejné zájmy pouze se zájmem na dalším vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry, a nikoliv již se zájmem na následném vybudování hlubinného úložiště.

Ustanovení § 34 odst. 1 písm. b) horního zákona definuje, co se podle zákona rozumí „zvláštním zásahem do zemské kůry“, kterým je zřízení, provoz, zajištění a likvidace zařízení pro ukládání radioaktivních a jiných odpadů v podzemních prostorech, tj. v daném případě vybudování hlubinného úložiště.

Pokud má tedy ministerstvo povinnost poměřovat další veřejné zájmy se zájmem na dalším průzkumu a následném využití ložiska podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona, modifikuje se tato povinnost ministerstva v případě rozhodování o předmětné žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry na poměřování dalších veřejných zájmů se zájmem na dalším průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry, tj. se zájmem na dalším geologickém průzkumu dané lokality pro případné vybudování hlubinného úložiště.

Z ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona nelze dovodit povinnost ministerstva zabývat se otázkou vhodnosti dané lokality pro vybudování hlubinného

úložiště nebo se zabývat možnými riziky vybudování hlubinného úložiště v předmětné lokalitě.

Dospěl jsem tak k závěru, že úvahu ministerstva ohledně budoucího případného hlubinného úložiště jaderného odpadu je nezbytné považovat za úvahu, která přesahuje požadavky zákona na rozhodování o předmětné žádosti.

Povinnost poměřovat veřejné zájmy - podle ustanovení § 22a odst. 1 geologického zákona je má ministerstvo poměřovat „obdobně“ jako při poměřování zájmů na dalším průzkumu a následném využití ložiska - v uvedeném smyslu ministerstvo zcela splnilo v napadeném rozhodnutí, jak vyplývá z jeho odůvodnění. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

5. veřejný zájem na dodržování zásad činnosti správních orgánů. Porušení této zásady spatřuje odvolatel 7 zejména v nerespektování Plánu činnosti SÚRAO 2013, jak bylo v rozkladu již výše uvedeno.

K tomu uvádím, že žadatel postupoval při podání předmětné žádosti v souladu se svojí působností mu svěřenou podle ustanovení § 26 odst. 3 písm. a) a odst. 4 atomového zákona, jak je výše uvedeno. Rovněž jsem již výše uvedl, že z žádného právního předpisu nevyplývá, že by podání žádosti bylo podmíněno souhlasem příslušných obcí. Plán činnosti SÚRAO je pouze obecnou deklarací, která není způsobilá derogovat právní předpisy či jejich jednotlivá ustanovení, tedy např. měnit podmínky stanovené geologickým zákonem pro podání žádosti o stanovení průzkumného území.

Žadatel není orgánem veřejné moci, neboť mu není zákonem svěřena pravomoc autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech odvolatelů nebo jinak zasahovat do jejich právní sféry. Žadatel proto může vykonávat požadovanou činnost podle předmětné žádosti na základě napadeného rozhodnutí ministerstva podle příslušných ustanovení geologického zákona stejně, jako kterákoliv fyzická nebo právnická osoba, která splní podmínky požadované právními předpisy. Námitky odvolatele 7 je proto nutné jako nedůvodné odmítnout.

Ministerstvo je povinno postupovat stejným způsobem při rozhodování o předmětné žádosti jako v případě jiných žadatelů, tj. striktně podle požadavků geologického zákona, jak tomu bylo učiněno v napadeném rozhodnutí. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

Hodnocení veřejného zájmu na stanovení území pro geologický průzkum nelze opřít o podklady shromážděné v průběhu řízení a rozhodnutí je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelné, a to z následujících důvodů:

1) Žadatel je povinen řídit se schváleným plánem činnosti. Žadatel toto porušil, když požádal o stanovení průzkumných území v rozporu se schváleným plánem činnosti na rok 2013.

Jak jsem již uvedl výše, předmětná žádost o stanovení průzkumného území byla podána žadatelem v souladu s jeho oprávněním, které vyplývá z jeho statutu v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona. Rovněž jsem dospěl k závěru, že z Plánu činnosti SÚRAO 2013 nelze dovozovat, že by podání žádosti o stanovení průzkumného území bylo nezákonné, navíc postup žadatele byl formálně schválen usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013, tj. v době pravomocně neukončeného řízení o předmětné žádosti. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

2) Přestože se napadené rozhodnutí odvolává na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivními odpady, tato úmluva nestanoví, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna. Souvislost této úmluvy s napadeným rozhodnutím je tedy jen velmi obecná. Rozhodně tuto úmluvu nelze použít jako stěžejní podklad pro stanovení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území.

K tomu uvádím, že uvedená úmluva je součástí odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve kterém se ministerstvo zabývá velikostí veřejného zájmu na stanovení průzkumného území a vybudování hlubinného úložiště tak, aby následně mohlo tento veřejný zájem poměřit s případnými veřejnými zájmy ve smyslu ustanovení § 4a odst. 6 geologického zákona.

I když tato úmluva sama o sobě neukládá České republice, aby zajistila bezpečné nakládání s radioaktivními odpady tím, že vybuduje hlubinné úložiště, lze k tomuto závěru dospět ve spojitosti s ostatními dokumenty citovanými v napadeném rozhodnutí, na které tímto odkazují.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je nezbytné zejména zdůraznit odkaz na směrnici Euratom, kde se v bodě 23 preambule konstatuje: „...Na technické úrovni je v současnosti obecně uznávaným názorem, že nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou v konečné fázi nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považovaným za odpad je hloubkové geologické ukládání. Členské státy by při zachování své odpovědnosti za příslušné politiky v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a nízko, středně a vysoce aktivním odpadem měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých vnitrostátních politik.“

V souladu s napadeným rozhodnutím jsem tak dospěl k závěru, že veřejný zájem na stanovení průzkumného území za účelem vybudování hlubinného úložiště byl dostatečně konkretizován.

Dále uvádím, že předmětná žádost o stanovení průzkumného území byla podána žadatelem v souladu s jeho oprávněním, které vyplývá ze statutu žadatele v souladu s ustanovením § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona, a že postup žadatele v dané věci byl také formálně schválen usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013, tj. v době pravomocně neukončeného řízení o předmětné žádosti. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

3) pokud jde o Konceptci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 15. května 2002, pak odvolatel 7 uvádí, že se jedná o zastaralý dokument, který by měl být aktualizován, pokud má sloužit k tak závažnému účelu. Odkaz na materiál, podle něhož by v roce 2015 měly být do územních plánů zaneseny dvě finální lokality za situace, kdy mají být teprve prováděny průzkumy ve všech sedmi lokalitách, spíše vyvolává značné pochybnosti o racionálním a efektivním vedení procesu výběru lokalit, než aby byl použit jako podklad pro identifikaci veřejného zájmu na stanovení průzkumných území.

K tomu uvádím, že z uvedené koncepce lze jednoznačně dovodit veřejný zájem na vybudování hlubinného úložiště. Ze skutečnosti, že došlo k prodloužení v postupu žadatele, však odvolatel 7 dovozuje nesprávné závěry.

Usnesení vlády ČR ze dne 18. 12. 2013 č. 985, kterým byl schválen plán činnosti žadatele na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán, ukládá žadateli podat návrh na stanovení průzkumného území pro sedm lokalit v letech 2013 až 2015 (geologický průzkum pouze neinvazivními metodami v přípovrchové části lokality), dále provést další průzkum vybraných čtyř lokalit v letech 2016 až 2018 (orientační zjištění geologických podmínek v hloubkové části lokality hlubokými vrty) a provést

finální výběr lokality pro vybudování hlubinného úložiště ze dvou lokalit v letech 2019 až 2025 (podrobné zjištění geologických podmínek v hloubce lokality). Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

4) *Dalším podkladem pro hodnocení veřejného zájmu je Politika územního rozvoje, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 20. července 2008. Tento dokument ukládá provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro realizaci hlubinného úložiště, a to za účasti obcí. Účastí obcí se v tomto případě rozumí podle názoru odvolatele 7 něco jiného, než prostá účast ve správním řízení o stanovení průzkumných území. Účast obcí je nutno interpretovat jako možnost obcí ovlivnit výběr lokality nad rámec zákonného minima. Tento požadavek byl proveden v Plánu práce SÚRAO na rok 2013, který výslovně podmiňoval zahájení řízení o stanovení průzkumných území souhlasem dotčených obcí. Odkaz na Politiku územního rozvoje lze tedy, podle názoru odvolatele, použít spíše jako další důkaz nezákonnosti postupu žadatele.*

K tomu uvádím, že odvolatel 7 účelově odkazuje na usnesení vlády ČR, které bylo překonáno následujícími usneseními vlády, jak je výše uvedeno.

Co se týká účasti obcí v řízení o předmětné žádosti o stanovení průzkumného území, vyplývá právní význam jejich stanoviska z ustanovení § 4a odst. 2 geologického zákona, který obcím přiznává postavení účastníka řízení podle ustanovení § 27 odst. 3 správního řádu. Námitka odvolatele 7, že by postavení obce v řízení o předmětné žádosti mělo být něčím jiným, postrádá jakýkoliv zákonný podklad. Na tomto místě proto přísluší zdůraznit, že ministerstvo je v řízení o předmětné žádosti vázáno zákonem, a proto nemůže přiznat obcím více práv, než která jim vyplývají ze zákona. Deklarace v usnesení vlády nejsou takovým zákonným podkladem. Námitky odvolatele 7 zamítám jako nedůvodné.

5) *Pokud jde o Směrnici Rady 2011/70/Euratom, tak podle této směrnice mají členské státy jaderný odpad uložit na svém území nebo smluvně zajistit jeho uložení na území jiného státu. Podle článku 4 nejsou členské státy povinny vybudovávat hlubinné úložiště pro trvalé uložení vyhořelého jaderného paliva a jaderných odpadů, jelikož mohou za tímto účelem využívat úložiště v jiných státech, se kterými uzavřou dohodu o využívání takových úložišť. Úložiště není tedy nutné na území České republiky vůbec zřizovat.*

K tomu uvádím, že je skutečně pravdou, že výše uvedená směrnice neukládá členskému státu zbudovat hlubinné úložiště pro uložení jaderného paliva. Je však skutečností, že Česká republika produkuje jaderný odpad (který je v současné době skladován na zemském povrchu v jaderných elektrárnách), a proto potřebuje také úložiště jaderných odpadů, když v dohledné době nelze počítat s možností ukládat jaderný odpad mimo území České republiky. Proto je jedním z nejvýznamnějších veřejných zájmů České republiky mít na svém území úložiště jaderných odpadů.

Rovněž upozorňuji na bod 23 preambule této směrnice, kde se konstatuje: „...Na technické úrovni je v současnosti obecně uznávaným názorem, že nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou v konečné fázi nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považovaným za odpad je hloubkové geologické ukládání. Členské státy by při zachování své odpovědnosti za příslušné politiky v oblasti nakládání s vyhořelým palivem a nízko, středně a vysoce aktivním odpadem měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých vnitrostátních politik.“ Námitky odvolatele 7 zamítám jako nedůvodné.

6) *Pokud žadatel odkazuje na Plán práce SÚRAO na rok 2013, pak se jedná o jednoznačnou dezinterpretaci jeho obsahu, neboť z tohoto plánu vyplývá přímý*

závazek žadatele zahájit řízení o stanovení průzkumných území až po získání souhlasu všech dotčených obcí.

Jak jsem již uvedl k námitkám odvolatele 7 výše, dospěl jsem k závěru, že tímto způsobem Plán práce SÚRAO na rok 2013 interpretovat nelze. Obce mají postavení účastníka řízení o předmětné žádosti podle ustanovení § 4a odst. 2 zákona o geologických pracích. Z žádného ustanovení tohoto zákona však nevyplývá, že by nesouhlas obce se stanovením průzkumného území podle předmětné žádosti měl být důvodem pro zamítnutí této žádosti (obce nemají právo veta), tím spíše, že by žádost nemohla být bez souhlasu obcí vůbec podána. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, zabývalo se ministerstvo nesouhlasem obcí s tím, že dospělo k závěru, že nelze na jejich základě zamítnout předmětnou žádost, neboť by se tímto postupem zmařila možnost zjistit na základě geologických prací ve všech lokalitách, které připadají podle žadatele v úvahu, jaké jsou jejich reálné předpoklady k tomu, aby v nich bylo případně vybudováno hlubinné úložiště. Námitky odvolatele 7 nejsou důvodné.

7) Plán činnosti SÚRAO na rok 2014 již neobsahuje požadavek předchozího souhlasu obcí se zahájením průzkumů, což jen zvyšuje zmatečnost celého procesu, zejména s ohledem na shora uvedené požadavky směrnice Euratom a Politiky územního rozvoje 2008, které byly zohledněny v Plánu činnosti SÚRAO na rok 2013 a již vůbec se nepromítly do plánu práce na následující rok.

Dospěl jsem k závěru, že tyto námitky nejsou důvodné, neboť tímto plánem činnosti SÚRAO (pro rok 2014) byl nesoulad ve vymezených úkolech žadatele podle předchozího usnesení vlády ČR (plán činnosti SÚRAO na rok 2013) odstraněn, jak je rovněž konstatováno výše k obdobným námitkám odvolatelů.

c) Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť spis neobsahuje všechny dokumenty, které se týkaly řízení a na které žádost odkazovala, dokonce neobsahuje ani podklady rozhodnutí. Nelze přitom brát v úvahu ani tvrzení žadatele, respektive ministerstva v napadeném rozhodnutí, že většina těchto materiálů je k dispozici na internetových stránkách žadatele.

K tomu uvádím, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, na základě jakých podkladů učinilo ministerstvo závěry při poměrování veřejných zájmů podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) ve spojení s ustanovením § 22a odst. 1 geologického zákona. Ministerstvo dospělo k závěru, že neexistují žádné další veřejné zájmy, které by převyšovaly zájem na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry (hlubinné úložiště v dané lokalitě) podle předmětné žádosti žadatele.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, jak se ministerstvo vypořádalo s návrhy odvolatele 7 na provedení dalších důkazů a s jejich námitkami.

Dospěl jsem k závěru, že ke všem podkladům napadeného rozhodnutí měl odvolatel 7 možnost se vyjádřit. Také v podaném rozkladu proti předmětnému rozhodnutí podrobně komentuje dokumenty (uvedená usnesení vlády, plány činnosti apod.), které nyní označuje jako neznámé nebo veřejně nepřístupné. Takové námitky odvolatele 7 shledávám jako účelové.

V důsledku skutečnosti, že žadatel splnil požadavky zákona pro stanovení průzkumného území a současně nebylo možné učinit závěr o převaze dalších veřejných zájmů nad zájmem na stanovení průzkumného území a případném

následném vybudování hlubinného úložiště podle ustanovení § 4a odst. 6 (za spojku nebo) geologického zákona, nelze nijak zpochybnit věcnou správnost napadeného rozhodnutí a ani jeho soulad s právními předpisy. Není proto žádný důvod vyhovět požadavku odvolatele 7, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena ministerstvu k novému projednání a rozhodnutí. Námitky odvolatele 7 proto zamítám jako nedůvodné.

Pokud jde o námitky odvolatele 1 a 3, pak uvádím, že tyto námitky jsou zcela totožné s námitkami odvolatele 7, a proto by bylo nadbytečné je samostatně vypořádat.

Odvolání odvolatele 2 je pouze obecné a neobsahuje žádné nové námitky nad rámec námitek výše vypořádaných, když odvolatel 2 uvedl pouze to, že správní orgán neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností.

Rovněž námitky odvolatele 4 a odvolatele 6 neobsahují žádná nová tvrzení, nad rámec těch, která byla vypořádána v případě rozkladu odvolatele 7.

Pokud jde o námitky odvolatele 5, pak tyto jsou většinou pouhým vyjádřením názoru odvolatele 5 (např. názor, že Česká republika energii z jádra nepotřebuje, že skutečnost, že obce nemají právo veta, je pošlapáním demokratických principů apod.) a nejsou nijak relevantní pro rozhodování o předmětné žádosti podle cit. ustanovení geologického zákona. Pokud jde o upozornění na existenci vodních zdrojů a nutnost jejich ochrany, konstatují, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že vyhověním předmětné žádosti žadatele bylo stanoveno průzkumné území za účelem případného vybudování hlubinného úložiště. Jelikož byly povoleny geologické práce pro etapu vyhledávání, kdy nebudou prováděny geologické práce spojené se zásahem do pozemku, jsou námitky o možném střetu těchto geologických prací se zájmem na ochraně vod bezpředmětné. V souladu s argumentací napadeného rozhodnutí dále uvádím, že existence zdrojů podzemních vod není a priori důvodem pro zamítnutí žádosti žadatele o stanovení průzkumného území, neboť posoudit, zda veřejný zájem na ochraně vod převáží nad zájmem státu na vybudování hlubinného úložiště v této lokalitě (Čihadlo), bude možné až po té, co budou prozkoumány ostatní vytipované lokality.

Dále přísluší zdůraznit, že odůvodnění napadeného rozhodnutí jde nad rámec požadavků zákona na poměrování veřejných zájmů se zájmem na dalším průzkumu lokality pro zvláštní zásah do zemské kůry. Z ustanovení § 4a odst. 6 ve spojení s ustanovením § 22a odst. 1 geologického zákona totiž nelze dovodit povinnost ministerstva zabývat se otázkou vhodnosti dané lokality pro vybudování hlubinného úložiště nebo se zabývat možnými riziky vybudování hlubinného úložiště v předmětné lokalitě, jak se tento požadavek objevuje v námitkách podaných rozkladů proti napadenému rozhodnutí ministerstva. Pokud se těmito otázkami napadené rozhodnutí zabývá, jde ze strany ministerstva o poskytování informací účastníkům ohledně možných budoucích kolizí veřejných zájmů v případě vybudování hlubinného úložiště, které však podle cit. ustanovení zákona nemají žádnou relevanci pro rozhodování o předmětné žádosti žadatele.

Odůvodnění napadeného rozhodnutí proto zcela odpovídá požadavku cit. ustanovení geologického zákona na poměrování veřejných zájmů (požadavek je poměřovat „obdobně“ jako při poměrování zájmů na dalším průzkumu a následném využití ložiska). Lze tak uzavřít, že v uvedeném smyslu ministerstvo poměřilo zjištěné veřejné zájmy se zájmem na dalším průzkumu dané lokality pro zvláštní zásahy do zemské kůry zcela vyčerpávajícím způsobem.

Z uvedených důvodů jsem rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení o opravném prostředku

Toto rozhodnutí je konečné, neboť se proti němu nelze odvolat (podat rozklad) ve smyslu ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu.

V Praze dne

20-04-2015

Mgr. Richard Brabec
ministr životního prostředí

Toto rozhodnutí obdrží:

A. Účastníci řízení do vlastních rukou:

1. DIAMO, s. p.
Odštěpný závod GEAM
592 51 Dolní Rožinka
2. Občanské sdružení Hnutí DUHA, místní skupina České Budějovice
Dlouhá 134
382 41 Kaplice
3. CALLA – Sdružení pro záchranu prostředí
Fráni Šrámka 35
370 01 České Budějovice
4. Obec Světce
Světce č. 15
378 21 Kardašova Řečice
5. Obec Pluhův Žďár
Pluhův Žďár č. 66
378 24 Pluhův Žďár
6. Obec Lodhěřov
Lodhěřov č. 168
378 26 Lodněřov

7. Město Deštná
nám. Míru 65
378 25 Deštná

8. Za Radouň krásnější
Okrouhlá Radouň 36
378 42 Nová Včelnice

9. Javořice o. s.
Jana Husi 290
588 56 Telč

B. Na vědomí po nabytí právní moci:

1. MŽP, OVSS II
Mánesova 3
370 01 České Budějovice
(*spolu se spisem*)

2. Krajský úřad Jihočeského kraje
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

3. Městský úřad Jindřichův Hradec
odbor životního prostředí
Klásterská 135/II
377 22 Jindřichův Hradec

4. Obvodní báňský úřad pro území krajů Plzeňského a Jihočeského
Hřímálého 11
301 00 Plzeň

5. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Na Františku 32
110 15 Praha 1

6. MŽP
odbor geologie
zde

7. Česká geologická služba
Geofond
Kostelní 26
170 00 Praha 7